

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΜΟΝΗΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Τήν Δ' Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν, 1^η/14^η Ἀπριλίου 2024, ἐωρτάσθη ἡ ἐορτὴ τῆς Προσκυνήσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τὴν κειμένην εἰς τὴν Δυτικὴν Νέαν Ἱερουσαλὴμ παρὰ τὴν Ἑβραϊκὴν Βουλὴν.

Συμφώνως πρὸς τὴν κρατοῦσαν τάξιν, ἡ ἐορτὴ αὕτη ἐωρτάσθη μετὰ τὴν Γ' Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως καὶ εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Σταυροῦ, λόγῳ τῆς παραδόσεως ὅτι τὸ ξύλον τοῦ Σταυροῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου προσηλώθη ὁ Κύριος διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν ἐφυτεύθη ὑπὸ τοῦ δικαίου Λῶτ, κατόπιν ὁδηγίας τοῦ Πατριάρχου Ἀβραάμ, εἰς τὸν χῶρον, ἐν τῷ ὁποίῳ εὑρίσκεται ἡ Ἱερά Μονή.

Διὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην ἐτελέσθη Ἑσπερινὸς ἀφ' ἐσπέρας ὑπὸ Ἀγιοταφитῶν Ἱερομονάχων, ὧν πρῶτος ὁ Ἀρχιμανδρίτης π. Ἱερώνυμος. Τὴν πρωΐαν ἐτελέσθη θεία Λειτουργία, τῆς ὁποίας προεξῆρξεν ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατὴρ ἡμῶν καὶ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλος, συλλειτουργοῦντων τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναζαρέτ κ. Κυριακοῦ, τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίνης κ. Ἀριστάρχου καὶ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Θαβωρίου κ. Μεθοδίου, Ἀγιοταφитῶν Ἱερομονάχων, ὧν πρῶτος ὁ Δραγουμᾶνος Ἀρχιμανδρίτης π. Ματθαῖος τοῦ ἡγουμένου ἐν Μαδηβᾶ Ἀρχιμανδρίτου π. Ἱερωνύμου, τοῦ π. Ἰωάννου Λουᾶδ καὶ ἄλλων Πρεσβυτέρων, παρουσίᾳ τῆς Ἐκπροσώπου τοῦ Ἑλληνικοῦ Γενικοῦ Προξενείου εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κ. Ἄννης Μάντικα καὶ προσευχομένων μοναχῶν, μοναζουσῶν καὶ μελῶν τοῦ Ἀραβοφώνου ἡμῶν ποιμνίου.

Εἰς τὸ Κοινωνικὸν τῆς θείας Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον ὡς ἔπεται:

«Ἐμοὶ δέ μή γένοιτο καυχᾶσθαι, εἰ μή ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται καγὼ τῷ κόσμῳ», (Γαλ. 6,14), κηρύττει ὁ σοφὸς Ἀπόστολος Παῦλος.

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Εὐλαβεῖς Χριστιανοί,

Ἡ δύναμις τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ συνήγαγε πάντας ἡμᾶς ἐν τῷ Ἱερῷ τούτῳ τόπῳ, ἔνθα τὸ τρισύνθετον δένδρον ἐφυτεύθη καὶ ἡ ἐπώνυμος τοῦ Σταυροῦ Ἱερά Μονὴ ἀνηγέρθη, ἵνα ἐορτίως καὶ εὐχαριστιακῶς προσκυνήσωμεν τὸ ἕξλον τοῦ Σταυροῦ, δι' οὗ ὁ Θεός, ὁ Βασιλεὺς ἡμῶν πρό αἰώνων «εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς», (Ψαλμ. 72,12) ὡς προφητικῶς ψάλλει ὁ Δαυΐδ.

Ὅντως, ὁ διὰ τῶν παθημάτων, δηλονότι τοῦ σταυροῦ «τελειωθεὶς [Ἰησοῦς] ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν Αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου», (Ἑβρ. 5,9) ὡς κηρύττει ὁ θεῖος Παῦλος.

Ὁ Τίμιος Σταυρός, ὁ ὁποῖος ἀνεδείχθη τὸ ὄργανον τῆς ἀπολυτρώσεως εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένος μέ τὸν θάνατον, τὸν πόνον, καὶ τὸ αἶμα τοῦ Χριστοῦ,

«ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος Αὐτοῦ καὶ τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς Χάριτος Αὐτοῦ», (Ἐφ. 1, 7-8), ὡς λέγει καὶ πάλιν ὁ σοφὸς Παῦλος.

Κατὰ δὲ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, ὁ σταυρὸς εἶναι τὸ σωτήριον ξύλον, δηλαδή «τό ξύλον τῆς ζωῆς». «Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὃ ἐστὶν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ μου» (Ἀποκάλ. 2,7). Καὶ ἀναλυτικώτερον: «Εἰς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος θά νικήσῃ εἰς τὸν κατὰ τοῦ σατανᾶ καὶ τῆς ἁμαρτίας ἀγῶνα, θά δώσω εἰς αὐτόν νά φάγῃ ἀπὸ τό ξύλου τῆς ζωῆς. Θά τόν ἀξιῶσω δηλαδή, νά ἀπολαύσῃ τὰ αἰώνια ἀγαθὰ μέσα εἰς τὸν Παράδεισον τοῦ Πατρὸς μου, ὁ ὅποῖος κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην μου φύσιν εἶναι καὶ θεὸς μου», λέγει Κύριος.

Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, θαυμάζων τὸ σχέδιον τοῦ θεοῦ, ὁ ὅποῖος διὰ τοῦ σταυροῦ ὁδηγεῖ τούς πιστοὺς εἰς τὴν σωτηρίαν καὶ κατατροπώνει τὸ ἔργον τοῦ διαβόλου λέγει: «Ἡ θείας ἀληθῶς σοφίας καὶ μηχανῆς οὐρανίου! Σταυρὸς ἐπήγνυτο καὶ εἰδωλολατρεία κατεστρέφετο. Σταυρὸς ἐγείρετο καὶ διαβολικὴ δυναστεία κατεδικάζετο», (P.G. 28, 1056)

Κατεδικάσθη δὲ ὁ διάβολος ἐκ τῆς ἀπείρου ἀγάπης τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον: «Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά καὶ περιπατῆτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν ἑαυτόν ὑπὲρ ἡμῶν προσφοράν καὶ θυσίαν τῷ θεῷ εἰς ὁσμήν εὐωδίας», (Ἐφ. 5, 1-2), κηρύττει ὁ θεσπέσιος Παῦλος.

Ἀξιοσημεῖωτον ὅτι ἡ ζῶσα προσφορά καὶ θυσία τοῦ Χριστοῦ ἐγένετο ἐπὶ τοῦ ξύλου τοῦ Σταυροῦ, διό καὶ ὁ Σταυρὸς ὀνομάζεται καὶ «θυσιαστήριον». «Ἐν αὐτῷ γάρ ἐτέθη ὁ ἄμνος τοῦ θεοῦ, ὁ αἵρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου», (Ἰωάν. 1,29) «Μεῖζον»... ἐνταῦθα τὸ δῶρον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ὑπὸ τοῦ δώρου τὸ θυσιαστήριον ἀγιάζεται».

Μέ ἄλλα λόγια, ὁ Χριστὸς, ὁ ὅποῖος εἶναι τὸ δῶρον, εἶναι «μεῖζων», δηλαδή ἀνώτερος τοῦ θυσιαστηρίου, διὰ τοῦτο καὶ τὸ θυσιαστήριον, τοὔτέστιν τὸ ξύλον τοῦ σταυροῦ, ἀγιάζεται ἀπὸ τό προσφερόμενον δῶρον, τὸν θυσιαζόμενον Χριστόν. Κατὰ τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν τὸ ξύλον τοῦ σταυροῦ εἶναι ἀληθὲς καὶ σεβάσμιον, ἐν ᾧ ἑαυτόν εἰς θυσίαν ὑπὲρ ἡμῶν ὁ Χριστὸς προσενήνοχεν... ἀγιασθέν τῇ ἀφῇ τοῦ Ἁγίου Σώματός τε καὶ Αἵματος», δι' ὃ καὶ «προσκυνητέον». Εἰς πλέον δὲ «προσκυνοῦμεν καὶ τὸν τύπον τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῶν σταυροῦ, εἰ καὶ ἐξ ἐτέρας ὕλης γεγένηται, οὐ τὴν ὕλην τιμῶντες, μή γένοιτο, ἀλλὰ τὸν τύπον ὡς Χριστοῦ σύμβολον».

Εἰς ὁμιλίαν Του ὁ ἅγιος Σωφρόνιος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, λεχθεῖσαν εἰς τὴν προσκύνησιν τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιῶν Σταυροῦ ἐν τῇ μέσῃ ἐβδομάδι τῆς Ἀγίας Τεσσαρακοστῆς λέγει ἐγκωμιαστικῶς: «Χαῖρε Σταυρέ Τίμιε, ἐν ᾧ τὰς χεῖρας ὑφαπλώσας ὁ τοῦ θεοῦ Υἱὸς καὶ Λόγος, ἐνηγκαλίσσατο ἡμᾶς καὶ προσήγαγε τῷ ἐπουρανίῳ Πατρί ... καὶ ἐν σοί, Τίμιε Σταυρέ, ἐκχυθέντος τοῦ θεωρρύτου αἵματος τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ ἀοράτου Πατρὸς».

Τοῦτον τὸν Τίμιον Σταυρόν προετύπωσε τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, τὸ ἐν παραδείσῳ ὑπὸ θεοῦ πεφυτευμένον· ἐπεὶ γάρ διὰ ξύλου ὁ θάνατος, ἔδει διὰ ξύλου δωρηθῆναι τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀνάστασιν». «Αὐτόν τὸν Τίμιον Σταυρόν προετύπωσε τὸ δένδρον τῆς ζωῆς, τὸ ὁποῖον ἐφυτεύθη εἰς τὸν Παράδεισον ἀπὸ τοῦ θεοῦ. Ἐπειδὴ δὲ διὰ μέσου

τοῦ ξύλου προῆλθεν ὁ θάνατος, ἔπρεπε καί διὰ μέσου τοῦ ξύλου νά προέλθῃ ἡ ζωὴ καί ἡ ἀνάστασις», λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός.

Καί ἐπειδὴ ὁ θεὸς ἡμῶν Σωτὴρ πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι (Τιμ. Α' 2-4) κατ' ἀρχὰς μὲν ἐφύτευσεν τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τοῦ Παραδείσου, ὅταν δὲ ἦλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐφύτευσε τὸ ξύλον τῆς σωτηρίας ἐν τῷ μυστικῷ Παραδείσῳ, τοῦτέστιν ἐν τῇ Παρθένῳ Μαρίᾳ, ἐξ οὗ ἐβλάστησεν ἐκ τῶν ἀγνῶν αὐτῆς αἱμάτων ὁ Χριστός, ὡς ὑμνολογικῶς ἀναφωνεῖ ὁ ἅγιος Κοσμάς Ἐπίσκοπος Μαΐουμᾶ λέγων: «Μυστικός εἶ, θεοτόκε, Παράδεισος, ἀγεωργήτως βλαστήσασα Χριστόν, ὅφ' οὗ τὸ τοῦ Σταυροῦ, ζωηφόρον ἐν γῇ, πεφυτούργηται δένδρον· δι' οὗ νῦν ὑψουμένου, προσκυνοῦντες αὐτόν, σέ μεγαλύνομεν».

Ὁ καρπὸς τοῦ ζωηφόρου δένδρου τοῦ Σταυροῦ, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, εἶναι τὸ Σῶμα καί τὸ Αἷμα τοῦ ἐκ νεκρῶν Ἀναστάντος Χριστοῦ, τοῦ ὁποίου καλούμεθα νά φάγωμεν καί νά πίνωμεν κατὰ τὸ παράγγελμα Αὐτοῦ: «ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν μή φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καί πίνητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς», (Ἰωάν. 6,53). «Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καί πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει, ἐγὼ ἐν αὐτῷ», (Ἰωάν. 6,56).

Ὁ σοφὸς Παῦλος συχνάκις ἀναφέρεται εἰς τὸ ἀπολυτρωτικὸν Αἷμα τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ. Καί τοῦτο, διότι μέσῳ αὐτοῦ τοῦ Αἵματος δικαιογνόμεθα, σωζόμεθα, (Ρωμ. 5,9), ἐξαγοραζόμεσθε (Ἐφ.1,7), γινόμεθα κτῆμα τοῦ θεοῦ (Πράξ. 20, 28) καί διατρανοῦνται ἡ μεταξὺ τῶν πιστῶν ἐνότης καί κοινωνία ἐν τῷ εὐχαριστιακῷ ποτηρίῳ, (Α' Κορ. 10,16/11, 25-28), προσέτι δὲ καταγγέλλεται ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου, καί διακηρύσσεται ἡ ἔλευσίς Του «ὅσάκις γάρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καί τὸ ποτήριον τοῦτο πίνετε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ», (Α' Κορ. 11,25).

Ἰδοὺ λοιπὸν διὰ τί ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός ὑμνολογικῶς λέγει: «Τὸν ζωοποιὸν σου Σταυρόν, ἀπαύστως προσκυνοῦντες, Χριστέ ὁ θεός, τὴν τριήμερόν σου Ἀνάστασιν δοξάζομεν· δι' αὐτῆς γάρ ἀνεκαίνισας, τὴν καταφθαρεῖσαν τῶν ἀνθρώπων φύσιν παντοδύναμε, καί τὴν εἰς οὐρανοὺς ἄνοδον καθυπέδειξας ἡμῖν, ὡς μόνος ἀγαθὸς καί φιλόανθρωπος».

Ἡμεῖς δέ, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, παρακαλέσωμεν τὴν Μητέρα τοῦ θεοῦ, τὴν τεκοῦσαν τὸν ἐν Σταυρῷ ὑψωθέντα σαρκί, ἵνα τῇ πολυδυνάμει τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἀξιωθῶμεν φθάσαι τὴν λαμπροφόρον Ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. Ἀμήν. Ἐτη πολλά καί εἰρηνικά».

Ἄμα τῇ Ἀπολύσει ἔλαβε χώραν ἡ τελετὴ καί ἡ λιτανεία τῆς Προσκυνήσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ὡς ὀρίζει τὸ Τυπικόν.

Ἐν συνεχείᾳ παρετέθη ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου Ἀρχιμανδρίτου π. Χριστοδούλου σεμνὸν κέρασμα εἰς τὸ ἡγουμενεῖον.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας